

Lauritz Nielsen: Dansk Bibliografi 1482-1600

Af dr.phil. Erik Dal

Et værk med denne titel kendes ikke. Men næppe nogen, som går i lag med en artikel om emnet, er i tvivl om, at overskriften sammenfatter Lauritz Niensens monumentale *Dansk Bibliografi 1482-1550 med særligt Hensyn til dansk Bogtrykkerkunsts Historie* (1919) + *Dansk Bibliografi 1551-1600* (samme undertitel, 6 hæfter 1931-33) + *Registre* (1935). Tæt knyttet til dette værk er *Dansk typografisk Atlas 1482-1600* fra 1934 og længe forinden, nemlig 1923, vor eneste boghistoriske disputats *Boghistoriske Studier til dansk Bibliografi 1551-1600*. Stedet er ikke her til at redegøre for disse arbejders metodiske baggrund i århundredskiftets engelske og tyske inkunabelstudier og -kataloger, nævnes skal blot, at overbibliotekar H.O. Lange og bibliotekar Victor Madsen begge var internationalt agtede og aktive som specialister i denne disciplin, og at Christian Bruun som ung overbibliotekar, et halvt århundrede før Lauritz Nielsen, knyttede en litterærhistorisk placering af danske palæotyper, kronologisk indtil 1530, til de første mange årgange af den nye publikation *Aarsberetninger og Meddelelser fra det store kongelige Bibliothek*, 1865ff. Måske kan man dog nævne, at den typologiske klassifikation af de gamle bogtrykkes meget forskellige materiel og ofte anonyme eller defekt overleverede bøger er analog med naturhistoriens hierarkiske opdeling af slægter, arter osv. og i den forstand tidstypisk for en periode præget af naturvidenskabelige landvindinger.

Artiklens sammenfattende titel vil imidlertid ikke længe efter dette hæfte være realiseret med undertitlen *2. udgave med supplementbind* ved under- eller, som journalisterne undertiden korrekt skriver: overtegnede. I dette værk er de tre uhyre forskellige gamle bind konverteret til fem nogenlunde lige håndterlige: I: 1482-

1550 ("Tynde Nielsen") med det gengivne typografiske materiale, men uden bogtrykkerregistret. II A-J og II K-Ø (ligeledes uden bogtrykkerregistret) - det altfor tunge bind ("Tykke Nielsen") altså endeligt opdelt ligesom bibliotekets forskellige eksemplarer efter ombinding - men ingen kan ærgre sig mere end jeg over, at denne fornuftige deling ikke samtidig falder efter nr. 1000, men efter 994. III: Supplementbind, hvorom i det følgende. IV: Registre, dvs. både de to nævnte bogtrykkerregistre og det gamle registerbinds fire indgange til forfattere, titler, årstal samt emner efter Danske Afdelings hæderkronede systematik - alle naturligvis med det nye materiale indarbejdet.

Baggrunden eller rettere undergrunden for dette arbejde - foruden årtiers noter i Danske Afdelings håndexemplar af LN, når nye titler dukkede op her eller andetsteds - er ligesom for Lauritz Niensens mangeårige rejser og trykningen af hans værk med stor forståelse og offervilje skabt af Carlsbergfondet, som 1991 finansierede mit arbejde på ca. halv tid i de kommende to år, også med henblik på mit arbejde med Videnskabernes Selskabs 250-års jubilæum sidst i 1992 - som dernæst bevilgede fremstilling af Supplement og Registre - og som sidst efter eget ønske bevilgede et fotografisk optryk af de to gamle bind, blot forsynet med et S i margin, hvor der er nye titler i Supplementet. Til disse bevillinger er føjet bibliotekets ydelser: til stud. mag. Birgit Olsen for den oprindelige indtastning, til bibliotekar Mette Abildgaard og cand. mag. Anette Suhr for 120 timers bistand med litteratursøgningen samt nogle tjenstlige timer til mag. art. Lisbet Holtse, som har forestået alt videre edb-arbejde, endvidere 100 timers overarbejde til bibliotekar Grethe Larsen. Dertil kommer CF-bevillinger til en del af Lisbet Holtses og Grethe Larsens timer; begges overordentlige omhu har bidraget væsentligt til resultatet. Grethe Larsens medvirken ved korrektur og slutredaktion er derfor ligesom Lisbet Holtses medvirken nævnt bagpå titelbladet - man må så se, hvor mange bibliografer der tager det med, men det er ihvertfald udtryk for stor taknemlighed. Endnu et navn er nævnt, nemlig den tilsynsførende, fhv. overbibliotekar Torben Nielsen, altid en fast støtte. Jeg gentager i det hele taget min oprigtige tak til alle de nævnte og vil da også gerne tilføje, at de forløbne fem år i "Buret" i Danske bogsal er en genoptagelse af foreløbigt arbejde i mine sidste år i Danske Afdeling 1953-67 - et arbejde, man ikke kan udføre uden fast plads i huset, og som jeg derfor havde haft forbavsende få tanker for i de næsten 25 mellemliggende år.

Hvad der især kan være grund til at orientere om, er naturligvis Supplementbindet III. Temmelig teoretisk set kunne dets nyheder måske nok være indpasset i LNs oprindelige bind, men foruden hvad der ellers kan indvendes herimod, må man jo sige, at originaludgaven ikke uden videre kan kastes væk. Foruden det nye fembindsværk i lærredsbind kan man derfor købe Supplement og Register uindbundet med henblik på, at køberen indbinder dem som sit eksemplar af de gamle bind (hvoraf registerbindet dog nu er overflødiggjort).

Supplementbindet indeholder LNs 1672 numre i korttitelform, med bogens bladtal som eneste oplysning. Til disse numre kan der tænkes - og findes faktisk i 1000 tilfælde - indtil fire slags tilføjelser.

(1) Rettelser til LNs angivelser i korttitlen eller beskrivelsen. Der er sandelig ikke mange - man gyser trods al kvalificeret hjælp lidt ved at fortsætte et værk af en sådan perfektion.

(2) Udførligere beskrivelser, fordi man nu kender mere fuldstændige eksemplarer af bogen eller, uden at ville konstruere et nyt nummer, kan nævne varianter i trykket; der er mellem 50 og 100 af sådanne ændringer. Eksempler her og i det følgende nævnes ofte med nummer alene for ikke at tynde den korte præsentation. Den større fuldstændighed betyder oftest, at man hidtil har måttet nøjes med et åbenlyst defekt eksemplar, men kan også bestå i, at man først nu har set bogen med et par ellers tabte bilag, som 1287.

(3) Nyere litteraturhenvisninger, hvis afgrænsning og tilvejebringelse under brug af tidsskrifter, fagbøger, kataloger m.m. jeg ikke her kan gøre systematisk rede for. Det skal være sagt, at jeg ikke altid har overholdt LNs jernhårde udeladelse af alt om bøgernes indhold eller eksemplarenes indbinding; graden af abstraktion mildnes dog især ved stadige henvisninger til *Thesaurus Librorum Danicorum 15th and 16th Century*, 1987, hvori nutidens førende samler prof. dr. Carl Johan Ballhausen ud fra materiale fra antikvarboghandler Volmer Rosenkildes tid har givet oplysninger om en lang række titler, ikke blot teknisk, men også indholdsmæssigt og bibliofilt. Blandt nye henvisninger er data om facsimileudgaver vel de vigtigste, men også de har deres overraskelser: jeg skulle bruge en historisk pjece og fandt tilfældigt ved siden af den en facsimileudgave af en anden pjece, 92, der ganske mangler nutidig indledning, titel, ja selv bogtrykkerangivelse - men henvisningen kom da med "u.st.o.å."! Et særligt tilfælde frembyder 154, et af Hans Vingaards Viborgtryk, *Et*

ynkeligt Klagemaal, 1528, som udgiverne af disse Viborgtryk berøvede Luther og tillagde Nic. Herman. Det tyske forlægs M.L. på titelbladet er nemlig med eller mod bedre vidende gentaget på det danske titelblad, men betegner bogtrykkeren Melchior Lotter, en viden, jeg har fra nævnte udgave, tilegnet professor Poul Lindgård Hjorth på hans tresårsdag 1987.

(4) Tilføjelser eller tab i eksemplaristerne, oplyst ved bistand fra gode kolleger i en række vigtige biblioteker og fra de meget aktive nylatinere på Københavns Universitet Amager, som har skabt en LN-base med en mængde latinske titler. Jeg kan ikke lade være at nævne svaret fra Hamburg: 5 plus'er på en spørgeliste med 55 titler, et forfærdeligt syn, skønt ingen overraskelse. Derimod er der ikke tale om systematisk gennemgang af en række nyere bibliotekskataloger, og den nutidige tyske bestand kan man som bekendt finde i det imponerende værk, der allerede på ryggen forkortes *VD 16*. - Supplementbindets forord nævner selvsagt med taknemlighed en række navne på hjælpsomme kolleger i ind- og udland.

Forhåbentlig meget godt altsammen, siger man måske ved læsning af disse punkter, men hvad NYT, i betydningen: hvilke nye titler, er der i det der Supplement?

Svaret er forsåvidt let: c. 100 titler, numerisk et par flere, håndgribeligt et par færre, nemlig på tabte bøger med overbevisende dokumentariske spor i form af afskrifter, henvisninger etc., eksempelvis *77a* og *188a*. Lauritz Nielsen brugte ikke den slags indicier efter 1550, et par stærkt sandsynliggjorte salme- og bønnebøger har dog nu fået plads på baggrund af hymnologen Jens Lysters forskning, væsentligst H. Chr. Sthens *Vandrebog 1588/89* (*1535a*, se Sthens *Skrifter* I, 1994). Salmedigteren figurerer også med sit tidligste tryk, et bryllupsdigt i Rigsarkivet med Danmarks ældste flerstemmige nodesats, og med et hidtil ukendt oplag af *En liden Haandbog* (*1529a*, *1530a*).

En del er lejlighedsdigte til bryllupper og begravelser, eller latinske digte fra en gruppe danske studenter i Wittenberg eller andetsteds, skrevet til en broder i ånden ved hans afrejse; blandt dem er enkelte unika i privateje, og i den forbindelse kan det nævnes, at arbejdet naturligvis har givet anledning til at videreføre foto- og mikrofotograferingen af alle LN-tryk. Der er enkelttryk af åndelige og verdslige viser, hvoraf flere af forskningsmæssig interesse, og et par flyveblade om, hvordan byen Temesvár i Ungarn blev totalt oversvømmet, netop da tyrken havde erobret

En sandru/ gruelig oc
 forskreckelig ny Tidende aff Ungern/
 huorledis den Stad Temesuar/ som nu hørde Tyr-
 ckeren til / formedelst Guds synderlige tilladelse / bleff i it
 Dyeblick flet oc aldeis fordærffuet/ omstyrt/ forsprenge
 oc nedsiunket/ De der som Staden oc Slottet
 stod tilforn/ er nu ekon idel Vand/
 oc er ligest til at ansee
 som en stor
 Sø.

Prentet i Ripbenhaffn/ aff Laurentz Benedichte
 Anno 1576.

1588a. *Ny Tidende af Ungarn, hvorledes den Stad Temesvár blev aldeles fordærvet.* Kbh.: Lorentz Benedicht, 1576. 4°. Satsbredde 96 mm. 4 blade. Ødelæggelsen skyldtes, som titlen ordrigt meddeler, at byen blev oversvømmet, så der på slottets og stadens plads ikkun er vand som en stor sø. Det kongelige Bibliotek og British Library.

et in seculū seculi **C**onfitebor
tibi in seculū q̄ fecistret expe-
ctabo nomen tuū q̄si bonū est
in cōspectu sc̄toꝝ tuozū. **G**loria.
An Deū deoz dñs locut⁹ est
v. Inmola deo sacrificiū lau-
di Et redde altissimo vota tua
Secundū mag. **L**audes
Sna miam tua dñe misere-
re mei. **S**erere. **A**n Sa-
lutare vult⁹ mei deus me⁹. **S**er-
Judica me de⁹ et discerne. **A**n
Ad te de luce vigilo de⁹. **S**er-
us deus me⁹. **A**n. Lunctis die-
b⁹ vite nre. saluos fac nos dñe
Ser Ego dici. **A**n. In excelsis
laudate deū. **S**er Laudate dñm
Capita. **S**er vigilate. **V**t sup.
Ales diei nunci⁹. **H**ym⁹.
Luce p̄pinq̄a p̄cūnit.
nos excitator mentiu. iā x̄ps ad
vitā vocat. **A**uferte clamat le-
ctulos. egros sopore desides. ca-
stiq̄ recti ac sobrii vigilate. iā
sum prim⁹. **T**hm sciam⁹ voci-
bus. flētes p̄cātes sobrie. intē-
ta supplicatio dormite cor mū-
dū vetat. **T**u criste somnū di-
scute. tu rumpe noctis vincula.
tu solue peccatū vet⁹. nouyq̄
lumē ingere. **D**eo p̄ri. **V**. **R**e-
pleti sum⁹. **A**d b̄ndict⁹. **E**rexit
dñs nobis cornu salutis in do-
mo dauid p̄ri sui
C Feria. iij. inuitat. In manu

22
tua dñe **D**ēs fīēs terre **V**ēte
Rerū creator optie. **H**ym⁹
Rectoris n̄ aspice. nos a-
q̄te noxia. mer sos sopore libe-
ra **T**e x̄pe sc̄e poscimus igno-
sce tu criminib⁹. ad cōfitendū
surgim⁹. morasq̄ noctis rūpi-
m⁹. **V**ētes manusq̄ tollim⁹.
p̄phētā sicut nouimus. nobis
geredū p̄cipit. paul⁹. **S** gest⁹ cē
suis **V**ides malū q̄d gelim⁹.
occulta n̄ra p̄adimus. p̄ccas ge-
mētes fūdim⁹. dormite q̄d pec-
cauim⁹. **P**ra. **A**n. **A**uēcat dñs
Erit insipiēs i cor-
de suo: nō est deus
Corrupti sunt et
abhoiabiles facti
sūt i iniquitatibus:
nō ē qui faciat bonū **D**e⁹ de ce-
lo prospexit sup filios hoim: ut
videat si est intelligēs aut req̄-
rēs deū **D**ēs declinauerūt fil-
i inutiles facti sunt: nō ē qui fa-
ciat bonū nō est vsq̄ ad vnum
Nōne scient oēs qui operant
iniquitatē: qui deuorat plebes
mea ut cibū panis **D**eū nō in-
uocauerūt illic trepidauerūt ti-
more: vbi non erat timor **Q**u-
is deus dissipauit ossa eoz q̄ hois-
bus placēt: cōfusi sunt q̄m de⁹
sp̄erūt eos **Q**uis dabit et fr̄o
salutare isrl cū conuerterit dñs
c ij

33a. *Breviarium
Slesvicense.*

[Lübeck: Stephan
Arndes, c. 1489.]

8°. Bl. c2r,

satsbredde 91

mm. Typisk side

med sort og rødt

tryk og håndma-

lede initialer.

Vatikanet,

Congregato de

Propaganda Fide.

den, og om moskovitens gruelige tyranni i Riga (1589a, 1668a, sidstnævnte på tysk, hvoraf 1595 er en oversættelse); trods mit forords selvfølgelige nøgternhed kunne jeg ikke tilbageholde en hentydning til, at emnet for sidstnævnte var forside-nyhed i avisen, den dag jeg beskrev trykket.

Selv små ting kan altså være gode nok. Det er da morsomt at finde den eneste lektionskatalog for latinskolen i Slesvig eller at finde påvist, at et par løsrevne sider på dansk - satsformat 64x40 mm, det har vi vist ikke mindre - er kilder for en vigtig dansk bog så gammel som 1514 (1060a, 36a). Meget spændende er efter mine begreber også tre kalendariske arbejder foruden de mange nyopdagede almanak-årgange: et c. 70 cm højt kalendarium på dansk og plattysk for 1530, *De tolv*

510a. *En ny Dalerbog.*
 Kbh.: Mads Vingaard.
 1587. 8°. En tilfældig side,
 satsbredde 87 mm. Den
 Battenbergske og den
 Gronfeldske dalers værdi i
 lybsk og dansk mønt er
 angivet, og der bruges
 særlige typer for at angive
 mark, skilling og hvid.
 Stockholm, Kungl.
 Vitterhetsakademiets
 Bibliotek.

Denne Nimbegische Daler er vert wdi
 Lybske Penige XXVII. β. IX. 9.
 Wdi Danske Penige tre ʒ. halffortende β.

Denne Batenbargische Daler er vert wdi
 Lybske Penige XXVII. β.
 Wdi Danske Penige tre ʒ. sex β.

Den

Maaneders Tegn fra c. 1520 med bogstaverne g, m eller o som betegnelse for, at tingene på den givne tid vil te sig godt, middelmådigt eller ondt - og blade af en *Planetbog* fra c. 1560. Numrene er 109a, 266a, 1330a.

Men rigtige bøger da? Ja, jeg burde nok være mest begejstret for 33a, *Breviarium Slesvicense*, [Lübeck c. 1489], der har været dokumentarisk kendt i mange år, indtil dr. Vello Helk i Rigsarkivet fandt et påfaldende breviar i Vatikanets arkivregistrant; og jeg ser da meget klart for mig Tue Gad, Mogens Haugsted og mig selv samlet i en snæver krog bag læsesalen om et læseapparat, som tillod os udfra forskellige kriterier at bestemme bogen som Stephan Arndes' næsten komplette, beskednere side-stykke til hans mesterværk *Missale Slesvicense*, Slesvig 1486. Men uden at være mønt-

kyndig bekender jeg min svaghed for 510a, *En ny Dalerbog*, Kbh.: Mads Vingaard 1587 (Stockholm, KB). Den har været nævnt i faglitteraturen siden 1932, og kan man nu begribe, at numismatikkerne ikke forlængst har udgivet en facsimile med fotografier og kommentarer til en bog med træsnit af og kursværdi for snesevis af datidens kurante møntsorter?

Videre kunne nævnes Galenos: *Ars medica*, 651a, ukendte udgaver af Niels Hemmingsen på engelsk og tjekkisk (837a og 929a), nyttige for enhver, der tvivler på hans betydning med lige ved 200 af "Tykke Nielsen"s nu c. 1450 titler, bodssalmer, et antisemitisk skrift, en lovprisning af digtekunsten (1417a, 995a, 1482a) m.m. Fra Den tjekkiske Republik kom ved dr. Herman Køllns hjælp ikke blot Hemmingsen, men også i næstsidste øjeblik 1584a, *Medulla philosophiæ naturalis*, Leipzig 1575. Forfatteren, senere rektor i Tønder, er Laur. Tomæus/Thomesen, og bogen findes i tilpas gamle kilder, men er undgået både Ehrencron-Müller og biblioteket.

Særlig omtale kræver endelig et område, der ganske vist før er gjort til genstand for mange studier, også bibliografiske, nemlig salmer og andagtsbøger. Lauritz Nielsen knyttede Hans Thomesens/Thomissøns navn ikke blot til de fornemme salmebøger med træsnit og noder 1569 og senere, men også til en række mere beskedne med træsnit, men uden noder; heri fulgte jeg ham trods gode indicier for en anden opfattelse i min Thomissøn-bibliografi fra 1968. Jens Lyster har imidlertid vist, at de ikke kan betegnes med Thomissøns navn, men må tillægges snart Lorentz Benedicht og snart Rasmus Hansen Reravius som udgiver, og hertil kommer, at de er dukket op i flere ukendte og altså unikke oplag Norden over. Det er besværligt nok, især da de jo langt fra altid er komplette, men nemmere bliver det ikke af, at de mere eller mindre fast har 4-5 andagtsbøger medindbundet: *Epistler og Evangelier*, D. Mart. Luth.s *Lille Katekismus*, *Passionshistorien Jerusalems Forstyrrelse* og *Reravius' Bønnebog*. Forskellene er små, men beskrives skal de jo. Spredt over alfabetet er de ikke ligefrem overskuelige, og bind IV slutter derfor med et skema over alle sådanne bøger 1553-1600 - et flot stykke edb-arbejde. Det siger sig selv, at disse småbøger i danske udgaver eller tyske pirattryk ikke mindst ved deres mængde udgør et væsentligt bidrag til salme- og fromhedshistorien i det sene 16. århundrede. I 17. århundrede blev salmebogsforholdene ganske vist end mere kaotiske, helt frem til Kingos normgivende salmebog 1699.

Mit eget arbejde i århundredet har bestået i nogle salmebogs-studier og bog-

302a. Den sidste af 8 bevarede sider af den ældste plattyske ABC. Kbh.: Mads Vingaard. 1591. 8°. Rammens højde er 118 mm. "Tidlig tvang, arbejde og ære/bringer børnene til stor ære."

historisk eller anden medvirken ved nye udgaver af en snes LN-tryk også udenfor hymnologien. Jeg vil ikke gå nærmere ind på, hvor fjerne de fleste her omtalte bøger er og må være bibliografen, ikke mindst når han er meget lidt af en latiner; og overhovedet er der jo noget mærkelig konkret-abstrakt ved arbejdet med en stramt affattet bibliografi. Jeg vil hellere overgive mit og mine forgængeres og medarbejderes udgivelse til brug med ligesom i forordet at citere Palle Birkelunds ord om Lauritz Nielsen i *Dansk Biografisk Leksikon*, 3. udgave: "Værket er et monument i dansk bibliografi og boghistorie og det vil, selv om det vil kunne suppleres med nye titler næppe nogensinde blive overgået."

Skulle jeg vove en helt privat erindring vedr. LN-titler, må jeg røbe, at mit forhold til emnet ikke blot strækker sig tilbage til mit første år på Det kongelige Bibliotek og det første bind af *Fund og Forskning* med mit fund af tre gode fragmenter i en kasse, deriblandt vor tidligste almanak, Kbh. 1555 (314a, 1425, 1647). Nej, for i 1941 så rus'en i en kælder i Hyskenstræde en opslået bog, Carions *Chronica* i udg. 1595, hvad det nu kunne være (482), men med makulatur som forsats. Jeg gik ned og så på fænomenet, tydeligvis en plattysk ABC. Det var vist den 22. november, med generalprøve på "Mestersangerne" om eftermiddagen og det store studenter-tog mod Antikominternpagten få dage senere. Prisen var selvfølgelig prohibitiv, 50 kr. for det hele eller 20 for fyldet alene, dvs. fem eller to måneders lommepenge. Men heldet ville, at jeg samme aften skulle besøge min farbror, og han lovede at gå med ned og se på denne bog. Det er min skyld, at vi ikke fik en aftale, og sagen kunne måske have været (halv)glemt, hvis det ikke var fordi jeg i den kommende juleferie undtagelsesvis så Organet for den Højeste Oplysning 22.1.1942. Det skulle jeg selvfølgelig ikke have gjort, for der læste jeg den - som det viste sig - meget kendte bogsamler kontorchef M.K. Nørgaards artikel om det store fund af den ganske vist plattyske, men dog dansktrykte ABC-stump fra 1591, næsten halvandet hundrede år ældre end den tidligste danske, som jeg kendte fra Johannes V. Jensen og Aage Marcus' mindebog *Gutenberg* fra 1939. Ja, nok om 302a, men en af mange venlige tanker gennem årene gik til Kumbel alias Piet Hein, idet jeg ud på natten fandt trøst og søvn ved pludselig at huske hans gruk, som jeg måske endnu kan få brug for ved at tænke tilbage på de fem LN-års ufuldkommenheder og mulige anmeldelser deraf:

Der er intet, man blir mere Pessimist af,
end at sidde og ha' glemt, hvad man er trist af.

Lauritz Nielsen: *Dansk Bibliografi 1482-1600. 2. udgave med supplementbind* ved Erik Dal udgives af Det kongelige Bibliotek og Det danske Sprog- og Litteraturselskab i forening med C.A. Reitzels Forlag A-S som kommissionær.

Værket omfatter 4 bind i 5, og man kan som før nævnt købe de fem bind komplet og indbundet eller bind 3 og 4 separat og hæftet med henblik på, at køberen ind-

binder det som sit exemplar af den gamle udgave. Bibliografisk ser det således ud:

- I. 1482-1550. Litteraturfortegnelse, Indledning, Nr. 1-298 samt bogtrykkermaterial.
- II. 1551-1600 A-J: Litteraturfortegnelse, Indledning og Nr. 299-994 samt K-Ø: Nr. 995-1672.
- III. Supplement: Korttitler 1-1672 med nye oplysninger samt indføjede nye titler.
- IV. Registerne suppleret af Erik Dal.

Det skal tilføjes, at LNs fortegnelser over titlerne efter trykkested og bogtrykker er flyttet fra bind I-II over til de fire gamle registre i IV. III og IV har angivelsen: Korrektur og slutredaktion i samarbejde med Grethe Larsen, Tilsyn: Torben Nielsen, samt angivelse af Lisbet Holtzes medvirken.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

**Frimærkehandler og jernbanehistoriker Peer Olav Thomassens
Fond.**

Fonden, der er stiftet i 1992, har som formål "Videreførelse af forskningen af fortrinsvis dansk trafik - og kommunikationshistorie" og yder støtte til

- a. anskaffelse af relevant materiale, herunder til den fornødne bevaring, registrering, katalogisering, indbinding, konservering m.v. af det indgåede materiale
- b. udarbejdelse af publikationer, først og fremmest trykomkostninger
- c. studie- og forskningsudgifter, herunder rejsetilskud, og
- d. tilskud til afholdelse af udstillinger, seminarer, kongresser mv.

Ad a: Støtte til opbygning af private bogsamlinger falder uden for fondens formål.

Ad c: Da fondens midler er af forholdsvis beskeden størrelse, vil det ikke være muligt at yde effektiv støtte til forskning inden for de i formålsparagraffen nævnte områder i form af løn.

Ansøgninger vedlagt *curriculum vitae*, eventuel publikationsliste samt anbefaling(er) stiles til direktør Erland Kolding Nielsen og sendes til

Det kongelige Bibliotek
Postboks 2149
1016 København K

TELEFON 33 93 01 11
TELEFAX 33 32 98 46

så det er biblioteket i hænde senest 1/4/1996 med morgenposten. Uddelingen forventes at finde sted i april 1996.